

6. juli 2012

Besvarelse af forsvarsudvalgsspørgsmål nr. 112 stillet af folketingsmedlem Frank Aaen, EL.

Spørgsmål nr. 112:

Vil ministeren kommentere massakren på handicappede i Kroatien den 8. august 1995, som er beskrevet i BT den 24. april 2011 i artiklen "Lod militsen henrette ni", 1 sektion side 6, samt i rapportagen "Massakren i Dvor", 1. sektion side 30-36, og vil ministeren:

- foranstalte en undersøgelse af hændelsen,
- redegøre for, om der har været tale om pligtforsømmelse og
- redegøre for, om forsvaret har forsøgt at undertrykke sandheden om, hvad der skete?

Spørgsmålet er en genfremsættelse af FOU alm. del - spørgsmål 198 (folketingsåret 2010-11, 1. samling)

Svar:

Forsvarskommandoen er med henblik på besvarelse af spørgsmålet anmodet om en udtalelse til brug for Forsvarsministeriets besvarelse.

Forsvarskommandoen har i forbindelse med udarbejdelsen af udkast til besvarelse af forsvarsudvalgsspørgsmål nr. 198 af 13. maj 2011 samt spørgsmål nr. 112 af 26. januar 2012 oplyst følgende:

"Forsvaret har ikke foretaget en undersøgelse af udsendte danske soldaters (DANBAT 7) rolle i forbindelse med episoden i Dvor den 8. august 1995. Forsvarskommandoen har gennemgået eksisterende kilder med henblik på at fastlægge hændelsesforløbet. Formålet med dette har været at afgøre, hvorvidt der er grundlag for at igangsætte en undersøgelse af episoden ved Dvor i august 1995.

Den danske bataljon var indsat i separationslinjen mellem de stridende parter. Bataljonen havde til opgave at overvåge et tildelt område fra forskellige typer af lejre og poster, der var bemanded med mellem to og op til 195 soldater.

Af den danske bataljons månedsrapport for august 1995 fremgår, at den operative situation for den danske bataljon i august 1995 var stærkt præget af den kroatiske offensiv, Operation Storm. Operation Storm blev indledt den 4. august og blev afsluttet den 9. august. I løbet af de fem dage lykkedes det kroaterne at få kontrol over hovedparten af det område, som den danske bataljon overvågede.

Operation Storm blev gennemført ved anvendelse af artilleri, kampvogne, fly og soldater til fods. Serberne forsvarede sig fra nedgravede stillinger støttet af artilleri og kampvogne. Den danske bataljon befandt sig midt i disse kamphandlinger.

Flere af de danske lejre og poster var udsat for beskydning fra artilleri og håndvåben fra både kroatiske og serbiske enheder. Flere danske lejre og poster blev udsat for chikanerier, og der blev stjålet våben og anden udrustning.

Den 4. august blev danske soldater tilbageholdt i fem uafhængige tilfælde. I hvert tilfælde blev soldaterne truet og bestjålet. I to tilfælde blev tre danske soldater, sammen med serbiske krigsfanger, tvunget til at gå foran angribende kroatiske soldater. I et andet tilfælde tvang serbiske soldater danske soldater til at forlade deres post med det resultat, at de danske soldater måtte skjule sig uden mulighed for at nå tilbage til en dansk lejr.

Besindig optræden og nødvendig tøven var en adfærd, der prægede det udsendte danske personel. Dette var ifølge chefen for det danske kontingent en væsentlig årsag til de få danske tab under den kroatiske offensiv.

Vedrørende de to danske soldater, der overværede drabene på de handicappede, har den ene udtalt til B.T., at "det var som at skyde bjørne i tivoli" at engagere drabsmændene. Den anden har overfor Forsvarskommandoen tilkendegivet, at han ikke er enig i, at det umiddelbart var muligt fra det vagttårn, de befandt sig i, at nedkæmpe de personer, der begik drabene på de handicappede. Dette begrundes primært i det manglende udsyn fra vagttårnet til stedet, hvor drabene foregik.

Med baggrund i den gennemførte gennemgang af de tilvejebragte oplysninger er det Forsvarskommandoens opfattelse, at intet tyder på, at danske soldater har optrådt ansvarspådragende. En egentlig fastlæggelse af et eventuelt ansvar vil dog forudsætte en decideret efterforskning af sagen.

Det fremgår ligeledes af kildegrundlaget, at det danske kontingent den 8. august 1995 har meldt observationer om episoden om drabene på de handicappede videre til blandt andet Hærens Operative Kommando.

Det fremgår endvidere, at Den Internationale Krigsforbryderdomstol for det tidligere Jugoslavien (ICTY) den 9. august 1995 var i gang med at indsamle informationer og bevismateriale om episoden. ICTY har i den forbindelse afhørt danske soldater med relevans for sagen henholdsvis den 12. og den 16. august 1995. Dette skete som led i ICTYs efterforskning af hændelsen i Dvor. Efterforskningen vedrørte ikke de danske soldaters rolle i sagen, idet efterforskningen gennemført af ICTY udelukkende har til formål at afklare, hvorvidt der er sket en krigsforbrydelse eller ej.

Endvidere kan det oplyses, at der er foretaget afhøringer af de involverede soldater i Københavns Byret den 25. januar 2012 på opfordring af de serbiske og kroatiske myndigheder. Formålet hermed var at afhøre soldaterne om deres kendskab til eventuelle gerningsmænd.

Samlet set er der ikke noget i det rådige materiale, der indikerer, at danske soldater skal have handlet i strid med krigens love eller gældende bestemmelse.”

Forsvarskommandoen har endvidere efterfølgende oplyst:

”På det foreliggende grundlag er der ikke grund til at antage, at danske soldater har handlet i strid med krigens love eller gældende bestemmelser. Forsvarskommandoen finder dermed heller ikke, at der er anledning til at initiere en yderligere undersøgelse af danske soldaters involvering i hændelsen.

Det kan tilføjes, at ICTY for nuværende ikke har gjort nogen ansvarlige for likvideringen.”

Jeg kan henholde mig til Forsvarskommandoens udtalelse.